

Zpracování zemědělských produktů maso, mléko

Seminář v rámci projektu Zpracování a odbyt masa z farmy

Farma Halata 22.10.2024

Ekofarma Bošina 30.10.2024

Rodinná farma Bílkovi 4.11.2024

Galloway farma Roupov 11.11.2024

Statek Netěchovice 29.11.2024

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?
2. Základní pojmy: prodej ze dvora, domácí porážka, registrace provozu, schválení a registrace provozu, křížová kontaminace, chladicí řetězec
3. Možnosti odbytu masa a masných výrobků z farmy (podniku): překvapení
4. Zpracování vlastní produkce na farmě: check-list
5. Provozní a sanitační řád, kritické body: co to je?
6. Požadavky na zpracovatelský provoz
7. Realizace zpracovatelského provozu: doporučený postup
8. Hygiena, hygiena, hygiena !

Zpracování zemědělské produkce

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?

Přímý prodej bez schválení a registrace potravinářského podniku (PP)

- [zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči](#)
- [vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy ES](#)

Zpracování produktů na základě registrace PP (bourárny, výroby)

- [vyhláška č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty](#)

Obecné požadavky na hygienu potravin

- Nařízení 852/2004 o hygieně potravin
- zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči
- [zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů](#)

Požadavky na hygienu při výrobě potravin živočišného původu

- Nařízení 853/2004

Požadavky na označování potravin

- Nařízení 1169/2011
- zákon 110/1997 Sb. o potravinách

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?

Zákon č. 166/1999 Sb. – veterinární zákon

§ 21: porážení jatečných zvířat pouze na schválených jatkách, požadavky na domácí porážku

§ 23: povinnosti provozovatele jatek

§ 24: požadavky na prostory podniku, závodu, popřípadě jiného zařízení, určené pro zacházení se živočišnými produkty

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?

Vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství

§ 6: pravidla pro prodej zvířat na tržnicích a v tržištích

§ 10-15: malá množství nezpracovaných produktů

§ 32: žádost o schválení a registraci podniku

§ 33-34: Provozní a sanitační řád podniku

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?

Vyhláška č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty

§ 7: potravinářský podnik, provozující maloobchodní činnost (maloobchod)

§ 8: okrajová a omezená činnost pro maso a masné výrobky

§ 10: okrajová a omezená činnost pro mléko a mléčné výrobky

§ 14a: okrajová a omezená činnost pro maso volně žijící zvěře a výrobky z něj

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích

- v § 3, písm. i) udává povinnost pro **všechny** provozovatele potravinářských podniků „oznámit příslušnému orgánu dozoru v listinné podobě nebo v elektronické podobě dálkovým přenosem dat zahájení, změny nebo ukončení výkonu předmětu činnosti podle tohoto zákona nejpozději v den, kdy tyto skutečnosti nastaly“

Příslušnými orgány jsou pro naše účely hlavně SVS, u **balených** potravin SZPI.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství

- zakotvuje ekologické zemědělství v kontextu celého českého zemědělství a stanovuje podmínky, za kterých lze registrovat osoby podnikající v ekologickém zemědělství
- prováděcím předpisem je **vyhláška č. 16/2006 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů – mj. definuje grafický znak používaný pro označování biopotravin

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?

Nařízení (ES) č. 178/2002

- stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva
- zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin
- stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin
- je platformou pro celé potravinové právo EU
- obsahuje základní definice a stanovuje nejdůležitější povinnosti provozovatelů potravinářských podniků
- stanovuje **povinnost dosledovatelnosti potravin**
- zakazuje **uvádět spotřebitele v omyl**
- zakazuje **uvádět potraviny na trh, pokud nejsou bezpečné**

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co je z legislativy je důležité?

Nařízení (ES) č. 852/2004

- základní hygienické požadavky na výrobu a obchod s potravinami
- snaha o předcházení možným nebezpečím, které mohou negativně ovlivnit bezpečnost výrobu (tzv. Hodnocení rizik), např. hodnocením kritických bodů (HACCP)
- **neukládá** však v žádném případě **povinnost tento systém zavádět** u všech provozovatelů
- zejména pak ne u těch, kteří mají výrobu relativně **nerizikovou**, **v malém rozsahu nebo pokud by pro provozovatele představovalo udržování systému HACCP neúměrnou administrativní zátěž**

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?

Nařízení (EU) 1169/2011

- mj. stanovuje povinnosti týkající se poskytování informací o potravinách spotřebitelům
- základní informace o potravině, jejím **složení a výrobcí**
- pravidla pro **označení alergenů**
- pravidla pro poskytování informací při **prodeji potravin na dálku**

Nařízení Rady (ES) č. 834/2007

- předpis EU pro oblast ekologického zemědělství
- stanovuje základní pravidla všem výrobcům a zpracovatelům ekologicky vyrobených potravin
- stanovuje také **specifické požadavky** pro označování těchto potravin

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

1. Co z legislativy je důležité?

Nařízení Komise (ES) č. 889/2008

- stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, jsou zde stanoveny mj. možnosti **použití přídatných látek** při výrobě potravin

Nařízení Komise (ES) č. 1235/2008

- stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007
- opatření spojená s dovozem ekologických produktů ze třetích zemí
- specifikuje například pravidla pro osvědčení požadovaná **pro dovoz vyhovujících produktů**

A další.....

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora

- označení používané pro přímý prodej malých množství **nezpracovaných** produktů prvovýroby konečnému spotřebiteli nebo místnímu maloobchodu (např. **čerstvé drůbeží maso, syrové mléko**),
- na tento prodej se **vztahuje výjimka** stanovená předpisy Evropské unie [viz ustanovení článku 1 odst. 2 písm. c) nařízení (ES) č. 852/2004, ustanovení článku 1 odst. 3 písm. c) nařízení (ES) č. 853/2004],
- upraveno pro živočišné produkty národní legislativou (ustanovení § 27a) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči.

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora (Vyhláška č. 289/2007 Sb.)

Chovatel může v malých množstvích prodávat ve svém hospodářství „ze dvora“, v tržnici nebo na tržišti, nebo dodávat do místního maloobchodu:

- živou drůbež a králíky
- čerstvé drůbeží a králičí maso
- ryby a jiné živočichy, pocházející z akvakultury
- čerstvé maso z nutrií
- zvěřinu
- syrové mléko a smetanu
- čerstvá vejce
- med a mateří kašičku.

EVROPSKÁ UNIE

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropa investuje do venkovských oblastí

Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora (Vyhláška č. 289/2007 Sb.)

Čerstvé drůbeží maso (§ 10)

- roční produkce max. 2 tis. ks krůt, hus nebo kachen, nebo 10 tis. ks ostatní drůbeže u jednoho chovatele
- malým množstvím je neporcované maso z max. 10 ks krůt, 35 ks hus, 35 ks kachen a 35 ks ostatní drůbeže prodávaných nebo dodávaných v průběhu jednoho týdne
- k masu musí být prodejcem připojeno dobře viditelné a čitelné upozornění "Maso není veterinárně vyšetřeno - určeno po tepelné úpravě ke spotřebě v domácnosti spotřebitele,,

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora (Vyhláška č. 289/2007 Sb.)

Čerstvé králičí maso (§ 11)

- malým množstvím je neporcované maso z max. 35 ks králíků, prodávaných nebo dodávaných v průběhu jednoho týdne
- hlava nesmí být oddělována od těla
- k masu musí být prodejcem připojeno dobře viditelné a čitelné upozornění "Maso není veterinárně vyšetřeno - určeno po tepelné úpravě ke spotřebě v domácnosti spotřebitele,,

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora (Vyhláška č. 289/2007 Sb.)

Ryby a jiní živočichové pocházející z akvakultury (§ 11a)

- za malé množství se považuje takové množství živých ryb nebo jiných živočichů pocházejících z akvakultury, které odpovídá obvyklé denní spotřebě v domácnosti daného spotřebitele
- momentálně je spotřeba v ČR cca **6,5 kg rybího masa** na osobu...

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora (Vyhláška č. 289/2007 Sb.)

Čerstvé maso z nutrií (§ 11b)

- malým množstvím je neporcované maso z max. 35 ks nutrií, prodávaných nebo dodávaných v průběhu jednoho týdne
- hlava nesmí být oddělována od těla
- k masu musí být prodejcem připojeno dobře viditelné a čitelné upozornění "Maso není veterinárně vyšetřeno - určeno po tepelné úpravě ke spotřebě v domácnosti spotřebitele,,

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora (Vyhláška č. 289/2007 Sb.)

Zvěřina (§ 12)

- malým množstvím, určeným k prodeji nebo dodání uživatelem honitby, se považuje nejvýše 4 000 kus velké volně žijící zvěře a 100 000 ks drobné volně žijící zvěře odlovených v jedné honitbě za rok
- k masu musí být prodejcem připojeno dobře viditelné a čitelné upozornění "Zvěř byla vyšetřena proškolenou osobou - určena po tepelné úpravě ke spotřebě v domácnosti spotřebitele".

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora (Vyhláška č. 289/2007 Sb.)

Syrové mléko a smetana (§ 13)

- za malé množství syrového mléka se považuje takové množství, které odpovídá obvyklé denní spotřebě v domácnosti daného spotřebitele
- v případě přímého prodeje syrového mléka prostřednictvím prodejního automatu musí být na viditelném místě umístěno upozornění „Syrové mléko, před použitím tepelně opracovat nebo pasterovat“

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora (Vyhláška č. 289/2007 Sb.)

Čerstvá vejce (§ 14)

- čerstvá vejce mohou být prodána spotřebiteli nejpozději do **21 dnů** po snášce, přičemž **datum minimální trvanlivosti je nejvýše 28 dnů** od data snášky
- čerstvá vejce, prodávaná prostřednictvím prodejního automatu nebo dodávaná chovatelem v malých množstvích do místního **maloobchodu**, musí být prosvícená a musí být připojena dobře viditelná informace pro spotřebitele o minimální trvanlivosti vajec a o jménu, popřípadě jménech chovatele a adrese chovu
- za malé množství čerstvých vajec, která mohou být prodána chovatelem přímo jednomu spotřebiteli, se považuje nejvýše 60 vajec týdně
- za malé množství čerstvých vajec, která mohou být předmětem jedné dodávky těchto vajec chovatelem do místního maloobchodu, se považuje nejvýše 600 vajec týdně

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Prodej ze dvora (Vyhláška č. 289/2007 Sb.)

Med a mateří kašička (§ 15)

- za malé množství medu, určeného k prodeji chovatelem přímo spotřebiteli, se považuje se považuje množství nepřevyšující 2 tuny ročně

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Domácí porážka (zákon č. 166/1999 Sb., § 21)

- je možné ve vlastním hospodářství porazit jatečná zvířata s výjimkou **skotu staršího 72 měsíců**, koní, oslů a jejich kříženců
- skot **mladší, než 72 měsíců**, koně, osli a jejich křížence může chovatel ve vlastním hospodářství porazit **nejvýše v počtu 3 kusy** ročně
- Maso a orgány z domácí porážky jsou určeny **pro vlastní spotřebu**:
- osob tvořících domácnost chovatele, jedná-li se o maso a orgány ze skotu, nebo
- osob tvořících domácnost chovatele nebo pro spotřebu osoby blízké, jedná-li se o maso a orgány ostatních zvířat
- domácí porážku skotu mladšího 72 měsíců nebo jelenovitých ve farmovém chovu je chovatel povinen písemně nebo prostřednictvím informačního systému SVS oznámit KVS nejméně 3 dny před jejím konáním.

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Domácí porážka (zákon č. 166/1999 Sb., § 21)

Domácnost je třeba chápat jako fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. V případě masa a orgánů **ostatních zvířat** (jiných než skotu, tj. např. prasat) poražených domácí porážkou je připuštěna spotřeba osobou blízkou, kterou se rozumí příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství

Jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí (viz občanský zákoník č. 89/2012 Sb.).

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Registrace provozu

Zapsání do seznamu registrovaných subjektů pod dozorem Státní veterinární správy nebo jiného dozorového orgánu dle zákonných kompetencí (např. Státní zemědělské a potravinářské inspekce v případě potravin rostlinného původu).

- provozovatel oznámí krajské veterinární správě (KVS), jakou činnost hodlá provozovat a kde, uhradí správní poplatek **100 Kč** a smí zahájit činnosti **po zapsání do seznamu**
- pokud žádost o registraci splňuje všechny požadavky, KVS podnik zaregistruje a provádí v podniku běžné kontroly
- součástí žádosti je mj. provozní a sanitační řád a postupy založené na zásadách HACCP
- v případě, že KVS při běžné kontrole zjistí, že podnik neodpovídá požadavkům legislativy, vymáhá odstranění nedostatků.

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Schválení a registrace provozu

Schválení vyžaduje, aby provozovatel podal písemnou žádost na KVS, ve které uvede, jakou činnost bude provozovat, za jakých podmínek a kde

- výrobní prostory a dokumentace podniku jsou zkontrolovány **před** zahájením činnosti
- pokud výrobní prostory a systém výroby vyhoví legislativě, KVS provoz schválí **dočasně na tři až šest měsíců**, během kterých je provoz pod zvýšeným (častějším) dozorem
- poté následuje buď trvalé schválení, nebo uzavření provozu
- správní poplatek za schválení a registraci činí **500 Kč**.

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Křížová kontaminace

Přenos bakterií z místa jejich přirozeného výskytu, např. syrových potravin (maso, vejce, zelenina) na nekontaminované potraviny, které bez další tepelné úpravy slouží k výživě člověka

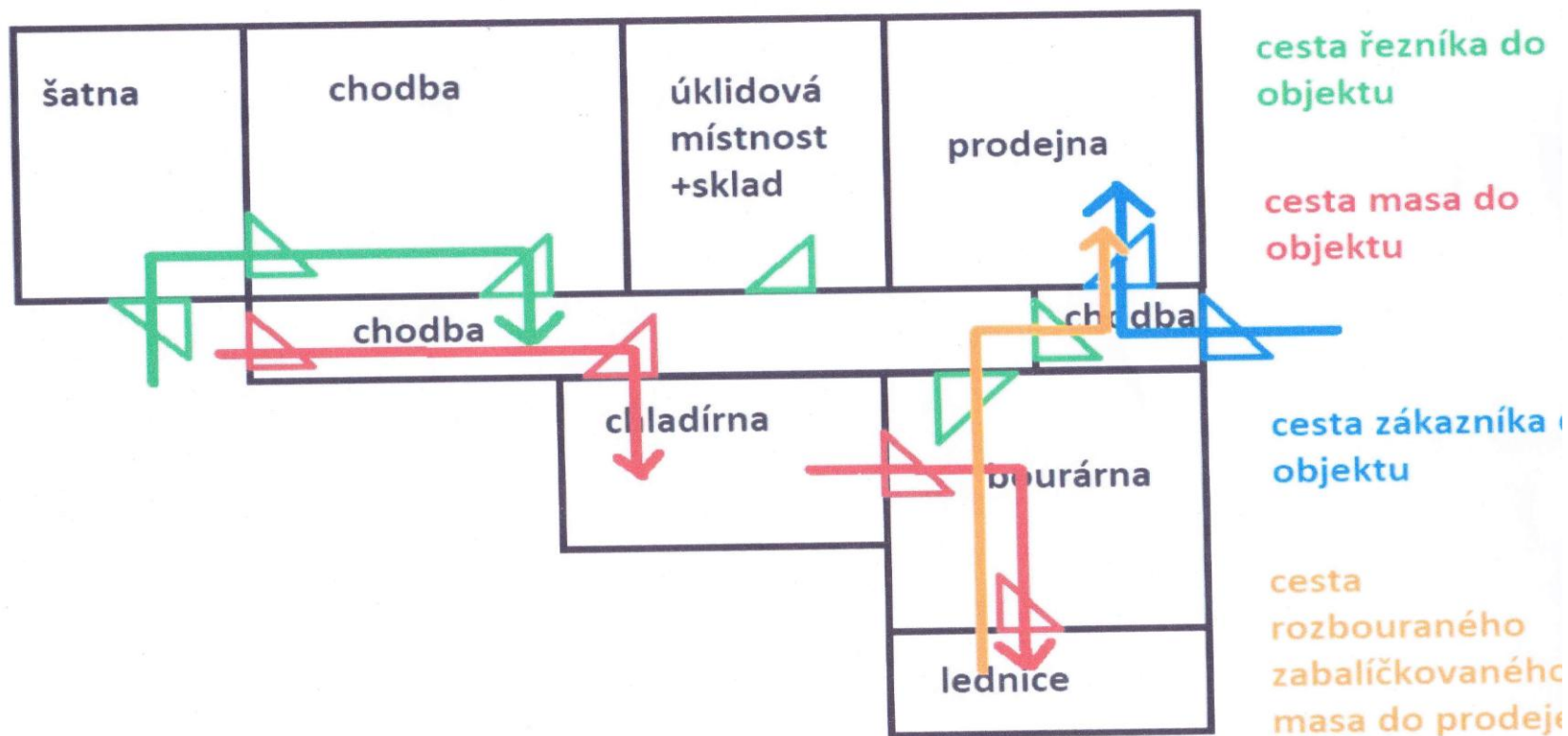
- mléčný provoz: křížení cest syrového a pasterovaného mléka, syrového mléka a mléčných výrobků, cest zpracování a distribuce hotových výrobků apod.
- masný provoz: křížení cest syrového masa (JUT), bouraného masa, případně masných výrobků, cest zpracování a distribuce apod.

Řešení?

- oddělování činností: časově/prostorově (provozní řád)
- hygiena veškerých prostor, kde dochází k manipulaci se surovinou/potravinou (sanitační řád)

Zpracování zemědělské produkce

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Chladicí (chladový) řetězec

- řada po sobě jdoucích výrobních, skladovacích a distribučních činností, které společně se souvisejícím vybavením a logistikou udržují kvalitu výrobku prostřednictvím požadovaného rozsahu nízkých teplot
- dbáme o zachování chladicího řetězce od příjmu a uskladnění surovin/potravin až po jejich distribuci
- v provozovnách by měly být k dispozici chladicí / mrazicí zařízení s dostatečnou kapacitou
- veškeré chlazené prostory by měly být vybaveny přístroji pro měření teploty.

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Registrovaná minimlékárna (Vyhláška č. 128/2009 Sb., § 10)

- zpracovává pouze mléko z vlastního chovu pro vlastní prodejnu, resp. pro prodej vlastních produktů prostřednictvím prodejního automatu nebo na tržišti a tržnici
- **nejvýše 35 % své týdenní produkce** dodává nebo prodává i jinému maloobchodnímu zařízení na území kraje nebo krajů sousedních
- po registraci provozu KVS provede kontrolu na místě **v době co nejkratší.**

Schválená minimlékárna

- zpracovává (i) jiné mléko, než z vlastního chovu a uvádí výrobky na trh na území celé ČR/celé EU
- bude vždy nejprve schválena **dočasně**, aby bylo možné ověřit činnosti za provozu

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

Schválená minimlékárna (Vyhláška č. 128/2009 Sb., § 10)

- pokud zpracovává i nakupované mléko, **musí** být provozovatel kromě registrace zemědělského podnikatele i držitelem živnostenského oprávnění pro živnost řemeslnou (např. mlékárenství).

Definice minimlékárny

- zařízení, které zpracuje **nejvýše** 500 l mléka turů, kozího nebo ovčího denně (nebo 1 000 l mléka do 48 hodin)
- vlastní výrobky uvádí na trh v závislosti na tom, zda se jedná o minimlékárnu schválenou nebo registrovanou (viz předchozí body).

Zpracování zemědělské produkce

2. Základní (nezbytné) pojmy

**Registrovaný podnik (bourárna, zpracovna masa, jatky nelze registrovat!)
(Vyhláška č. 128/2009 Sb., § 8)**

- bourá týdně nejvýše **3,5 tun** vykostěného **masa**, anebo tomu odpovídající množství nevykostěného masa, jde-li o maso domácích kopytníků
- porcuje týdně nejvýše **1,5 tun** masa, jde-li o maso **drůbeží nebo králíčí**
- vyrobí týdně nejvýše **4,5 tun masných výrobků**.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

3. Možnosti odbytu masa/masných produktů

Není vždy nutné budovat konkrétní zpracovatelskou kapacitu/potravinářský prostor, lze využít různé možnosti spolupráce, službu jiného potravinářského podniku apod.

Bez vlastního zpracování

- A. spolupráce s jatkami/řeznictvím, prodej masa spolupracujícím subjektem
- B. spolupráce s jatkami/řeznictvím, vlastní prodej masa

S vlastním zpracováním

- A. Bourárna
- B. Jatky (s bourárnou)
- C. Zpracovna masa

Varianty lze různě kombinovat, dle potřeb a možností daného podniku!

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

3. Možnosti odbytu masa/masných produktů

Bez vlastního zpracování

A. spolupráce s jatkami/řeznictvím, prodej masa spolupracujícím subjektem:

- zvíře je na **schválených** jatkách odborně poraženo a rozbouráno (jatky s bourárnou), maso nachystáno k prodeji, popř. dále zpracováváno
- při prodeji masa zákazníkům pak v řeznictví (v prodejně) zákazníka informují, že maso je od konkrétního chovatele (lze spojit s letáky, propagačními materiály v řeznictví, propagovat na webu/FB, Instagramu apod.).

B. spolupráce s jatkami/řeznictvím, vlastní prodej masa:

- prodej baleného i nebaleného masa zákazníkům
- maso opět musí pocházet ze **schválených** jatek, viz předchozí příklad
- v bourárně pak jatečně upravená těla (JUT) odborně rozbourají až do balíčků masa dle objednávky chovatele.

Je nutné najít takový spolupracující subjekt, kde JUT/maso připraví k vaší spokojenosti, kde je dobrá výměna informací apod.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

3. Možnosti odbytu masa/masných produktů

S vlastním zpracováním

A. Bourárna

- zvíře odveze autem zaměstnanec jatek, popř. si ho odveze chovatel sám (pozor na povinnosti dopravce a hlášení přesunů zvířat do ústřední evidence)
- na (faremních) jatkách zvíře odborně porazí
- převoz JUT do vlastní bourány (pokud si převážíte JUT sami, pozor na tzv. chladírenský řetězec, tj. aby u masa nedošlo při delší přepravě (např. v létě) ke zvýšení jeho teploty)
- v bourárně bourá JUT najatý řezník nebo chovatel sám (pozor na nutnost patřičného vzdělání a fortel!)
- odbyt masa z farmy, dle zvyklostí např. v potravinářských taškách po 5 a 10 kg, vakuově baleno, po partiích apod.
- pokud bude kvalitně zpracován provozní/sanitační řád, může bourárnu využívat více než jeden chovatel
- maso v bourárně lze **základně** zpracovat (mletí), ale pouze pro **před konkrétním** zákazníkem a **pouze pro něj!**

Zpracování zemědělské produkce

3. Možnosti odbytu masa/masných produktů

S vlastním zpracováním

B. Jatky (s bourárnou)

- půjde opět o **schválené** jatky
- dle kapacitních a prostorových možností farmy půjde o stejnou, nebo jinou místnost (provozní řád, časové/prostorové oddělení činností apod.)
- JUT v bourárně opět v bourárně najatý řezník nebo chovatel sám (opět pozor na nutnost patřičného vzdělání a fortel!)
- odbyt masa viz předchozí možnost.

C. Zpracovna masa (vlastní jatky, bourárna)

- vlastní **schválené** jatky + bourárna
- zpracování masa v tzv. teplém provozu
- výroba uzenin
- odbyt z farmy, spolupráce s obchodem apod.

Zpracování zemědělské produkce

4. Zpracování vlastní produkce na farmě: check-list

Pokud opravdu uvažujete o zpracovatelském provozu, pomocí check-listu si lze vytvořit představu o velikosti, kapacitě a povinnostech, které vás budou čekat a které je nutno vést v patrnosti (příklad pro **bourárnu**, lze samozřejmě doplňovat a upravit):

Analýza farmy/území

- kde se nacházejí jatky, se kterými bych spolupracoval?
- jaká je kvalita jejich práce, ceny, logistika?
- co umím, čeho jsem schopen a čeho ne?
- jakým způsobem a komu bych maso prodával?
- prodej z farmy? Spolupráce s dalšími zemědělci/prodej

Množství bouraného masa

- počet kusů, množství masa
- registrace/schvalování provozu

Zpracování zemědělské produkce

4. Zpracování vlastní produkce na farmě: check-list

Rozumím patřičné legislativě?

- evropská legislativa
- národní legislativa

Jsem schopen/a jednat s příslušnými úřady a argumentovat v případě neshody?

- prodej ze dvora
- příprava projektu zpracovatelské kapacity
- registrace/schválení provozu

Jsem schopen/a připravit se na nevyhnutelnou administrativní zátěž?

- sledovatelnost surovin a produktů, záznamy
- etikety
- kontroly výrobních prostor apod.

Zpracování zemědělské produkce

4. Zpracování vlastní produkce na farmě: check-list

Mám vhodné prostory nebo jsem schopen/a vhodné prostory zařídit/vybavit/pronajmout/rekonstruovat/postavit?

- napojení na bod 3
- stavební požadavky, hygiena, kolaudace prostor
- případné dotační požadavky

Rozumím ekonomickým otázkám (náklady, výnosy, marže apod.), abych dokázal/a nastavit správnou cenu?

- fixní náklady, dotace, úvěry apod.

Dokážu se postarat o odbyt?

- analýza území
- obchody, restaurace, případná spolupráce v území (zpracování, odbyt)
- e-shop, Facebook, přímý prodej, bedýnky apod.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zpracování zemědělské produkce

4. Zpracování vlastní produkce na farmě: check-list

Jsem si vědom/a, že odpovídám za zdravotní nezávadnost vyrobených potravin?

Odpověď ANO na jakoukoli otázku vás posouvá dále, **odpověď NE** ukazuje, na kterou oblast (okruh/problém) je potřeba se soustředit

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Děkuji za pozornost

Ing. Milan Kouřil

milan.kouril@centrum.cz

+ 420 774 585 169

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA